

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Co naleznete v novele zákona o provozu na pozemních komunikacích

Velmi razantní novelu zákona, kterým se řídí provoz na pozemních komunikacích České republiky, schválila minulý týden vláda. Přináší konečně i bodování přestupků, tedy to, co již v řadě vyspělých zemí funguje a co se považuje za zatím nejlepší systém pro zvýšení bezpečnosti na silnicích.

V novele zákona o provozu na pozemních komunikacích se objevuje mimo jiné zásada, že už pouhé dva dopravní přestupky - pokud budou tak závažné - mohou stačit k tomu, aby viník přišel o řidičské oprávnění.

Limit 12 bodů

Bodovací systém za porušování předpisů je postavený na limit 12 bodů, které lze nasbírat za několik přestupků, různě ohodnocených podle jejich závažnosti. Dvanáct bodů znamená ztrátu řidičského průkazu na rok a vysokou pokutu. Důležité je, že v novele je znovu zavedena možnost zadržení řidičského průkazu na místě přestupku. Podrobně je popsáno, jak může policie vozidlo znehybnit, aby řidič bez průkazu skutečně nemohl jezdit. Tedy to, po čem policie tolik v poslední době volala. Novela také citelně zvyšuje horní hranici sazeb za nejzávažnější přestupky.

Úloha obecních úřadů

Udělené body bude policie hlásit příslušným obecním úřadům. Pokud se řidič dopustí jedním skutkem více přestupků nebo trestných činů zahrnutých do bodového hodnocení, zaznamená příslušný obecní úřad počet bodů stanovený pro nejzávažnější z nich. Pokud řidič vyčerpá svůj limit 12 bodů, odevzdá řidičský průkaz a po roce řidičské abstinence bude muset znovu do autoškoly na doškolovací kurz. Odpovědnost za skutečné fungování nového systému bude tedy ležet na obcích. Fungování některých obecních úřadů se proto bude muset zlepšit.

Povinné dětské sedačky

Zákon přináší vedle nejvíce citovaných změn i další, které by měly zlepšit neradostnou situaci na komunikacích v České republice. K nim patří na prvním místě obecná povinnost používání dětských sedaček prakticky bez výjimek dosud tomu tak nebylo. Zcela nově je formulován institut kauce až do výše 50 000 korun, kterou může policista vyžadovat při spáchání přestupku a zároveň důvodném podezření, že se řidič bude vyhýbat dalšímu řízení.

Jaké budou pokuty

Pokuta od 25 000 Kč do 50 000 Kč a zákaz činnosti od jednoho roku do dvou let

- * řízení vozidla, nebo dokonce i jízda na zvířeti ve stavu vylučujícím způsobilost, zaviněnou požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky
- * odmítnutí při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti podrobit se dechové zkoušce a lékařskému

vyšetření

* řízení motorového vozidla, když řidič není držitelem příslušné skupiny nebo podskupiny řidičského oprávnění

* způsobení dopravní nehody, při které dojde k usmrcení nebo zranění osoby

* řidič při dopravní nehodě, při které dojde k usmrcení nebo zranění, nezastaví neprodleně vozidlo nebo neohlásí nehodu policistovi nebo opustí nedovoleně místo nehody nebo se na místo neprodleně nevrátí po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo po ohlášení dopravní nehody

Pokuty v blokovém řízení mohou vystoupat až do výše 10 000 korun s tím, že nemohou být uloženy v případech, u kterých může být vysloven zákaz činnosti.

Pokuta od 10 000 Kč do 20 000 Kč a zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku

* řízení vozidla nebo jízda na zvířeti bezprostředně po požití alkoholu nebo jiné návykové látky nebo v době po požití alkoholu nebo jiné návykové látky, kdy je ještě řidič pod jejich vlivem

Pokuta od 5000 Kč do 10 000 Kč

* provozovatel vozidla nezná údaje o totožnosti osoby, které svěřil nebo přikázal vozidlo k řízení

Pokuta od 5000 Kč do 10 000 Kč a zákaz činnosti od šesti měsíců do jednoho roku

* řízení vozidla, které je technicky nezpůsobilé k provozu nebo není registrováno v registru silničních vozidel nebo užívá jinou registrační značku než přidělenou

* řízení motorového vozidla, pokud byl řidiči zadržen řidičský průkaz nebo není držitelem platného osvědčení profesní způsobilosti řidiče nebo nemá platný posudek o zdravotní způsobilosti podle zvláštního právního předpisu

* překročení nejvyšší dovolené rychlosti o 40 km/h a více v obci nebo o 50 km/h a více mimo obec

Pro řidiče vozidel hromadné dopravy jsou v některých případech zvýšeny horní hranice pokut na dvojnásobek, pro řidiče těžkých nákladních vozidel na 1,5násobek.

Pokuta od 2500 Kč do 5000 Kč

* při řízení vozidla drží řidič v ruce telefonní přístroj nebo jiné hovorové zařízení

* překročí nejvyšší dovolenou rychlost o 20 km/h a více v obci nebo o 30 km/h a více mimo obec

* nezastaví vozidlo na signál nebo na pokyn "Stůj"

* neumožní chodci na přechodu nerušené a bezpečné přejítí vozovky nebo nezastaví vozidlo před přechodem pro chodce v případech, kdy je povinen tak učinit, nebo ohrozí chodce přecházejícího pozemní komunikaci, na kterou odbočuje, nebo ohrozí chodce při odbočování na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci nebo při otáčení a couvání

* předjíždí vozidlo v případech, ve kterých je to zakázáno

- * nedá přednost v jízdě v případech, ve kterých je povinen
- * vjíždí na železniční přejezd v případech, kdy je to zakázáno
- * porušením zákona způsobí dopravní nehodu, při které je škoda zřejmě převyšující částku 20 000 Kč
- * při dopravní nehodě se škodou nad 20 000 Kč nezastaví neprodleně vozidlo nebo neohlásí nehodu policistovi nebo opustí nedovoleně místo dopravní nehody nebo se na místo nehody neprodleně nevrátí po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo po ohlášení nehody

Pokuta od 2500 Kč do 5000 Kč a zákaz činnosti od jednoho měsíce do šesti měsíců

- * takto ohodnocený přestupek spáchal řidič v období 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců dvakrát a vícekrát

Pokuta od 2500 Kč do 5000 Kč

- * neoprávněné zastavení nebo stání s vozidlem na parkovišti vyhrazeném pro vozidlo označené označením pro invalidy

Zdroj: Návrh novely zákona o provozu na pozemních komunikacích

Uvedené materiály vycházejí z předlohy zákona v podobě, v jaké byl předložen ke schválení vládě. V době uzávěrky se nepodařilo získat jeho definitivní podobu ke schválení parlamentem.

Kolik bodů za přestupky

Kolik bodů dostane řidič za následující porušení předpisů:

Sedm bodů

- * řízení motorového vozidla bez držení příslušné skupiny řidičského oprávnění
- * řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky
- * odmítnutí řidiče podrobit se dechové zkoušce
- * odmítnutí řidiče podrobit se lékařskému vyšetření v případě, že dechová zkouška byla pozitivní
- * odmítnutí řidiče podrobit se lékařskému vyšetření ke zjištění, není-li ovlivněn jinou návykovou látkou
- * způsobení dopravní nehody porušením povinnosti řidiče, při které došlo k usmrcení nebo zranění osoby
- * při ujetí po dopravní nehodě, při které došlo k usmrcení nebo zranění osoby, při neposkytnutí pomoci a při neohlášení dopravní nehody
- * otáčení se nebo jízda v protisměru nebo couvání v místě, kde to není dovoleno, při jízdě na dálnici nebo silnici pro motorová vozidla
- * vjíždění na železniční přejezd v případech, ve kterých je to zakázáno

Šest bodů

- * řízení vozidla bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo jiné návykové látky nebo v době, po kterou je řidič ještě pod jejich vlivem
- * překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené zákonem nebo dopravní značkou o 40 km/h více v obci nebo o 50 km/h a více mimo obec
- * předjíždění vozidla v případech, ve kterých je to zakázáno

Pět bodů

- * řízení vozidla, které je technicky nezpůsobilé k provozu
- * řízení vozidla, které není registrováno v registru silničních vozidel
- * řízení vozidla, které užívá jinou registrační značku, než která byla přidělena
- * řízení motorového vozidla řidičem, kterému byl zadržen řidičský průkaz
- * řízení motorového vozidla bez držení platného osvědčení profesní způsobilosti řidiče
- * řízení motorového vozidla bez držení platného posudku o zdravotní způsobilosti
- * překročení nejdelší přípustné doby řízení nebo nedodržení stanovené bezpečnostní přestávky v řízení vozidla

Čtyři body

- * držení telefonního přístroje nebo jiného hovorového zařízení v ruce při řízení vozidla
- * překročení nejvyšší dovolené rychlosti o 20 km/h a více v obci nebo o 30 km/h a více mimo obec
- * nezastavení vozidla na signál nebo na pokyn "Stůj"
- * neumožnění chodci na přechodu nerušené a bezpečné přejítí vozovky
- * nezastavení vozidla před přechodem pro chodce v případech, kdy je řidič povinen tak učinit
- * ohrožení chodce přecházejícího pozemní komunikaci, na kterou řidič odbočuje
- * ohrožení chodce při odbočování s vozidlem na místo ležící mimo pozemní komunikaci, při vjíždění na pozemní komunikaci nebo při otáčení a couvání
- * nedání přednosti v jízdě tam, kde je tato povinnost
- * porušení ustanovení o omezení jízdy některých vozidel

Tři body

- * překročení nejvyšší dovolené rychlosti o méně než 20 km/h v obci nebo o méně než 30 km/h mimo obec
- * neoprávněné užití zvláštního výstražného světla modré barvy, popřípadě doplněného zvláštním zvukovým výstražným znamením
- * neoprávněné užití zvláštního výstražného světla oranžové barvy
- * zavinění dopravní nehody, při které byla způsobena škoda zřejmě převyšující částku 20 000 Kč, porušením povinnosti řidiče
- * při dopravní nehodě se škodou zřejmě převyšující 20 000 Kč: neprodlené nezastavení vozidla nebo neohlášení nehody policistovi nebo nedovolené opuštění místa nehody nebo neprodlené nevrácení se na místo nehody po poskytnutí nebo přivolání pomoci nebo po ohlášení nehody

Dva body

- * nedovolená jízda po tramvajovém pásu
- * ohrožení jiného řidiče při přejíždění z jednoho jízdního pruhu do druhého
- * porušení povinnosti být za jízdy připoután bezpečnostním pásem nebo užít ochrannou přilbu
- * porušení povinnosti použít dětský zadržný systém nebo bezpečnostní pás při přepravě dětí
- * neoznačení překážky provozu, kterou řidič způsobil Jeden bod *
- * nedovolené užití dálnice nebo silnice pro motorová vozidla nemotorovým vozidlem nebo motorovým vozidlem, jehož konstrukce nebo technický stav neumožňuje rychlost nejméně 80 km/h
- * neoprávněné užití vyhrazeného jízdního pruhu
- * porušení ustanovení zákona o osvětlení vozidla
- * porušení povinnosti vyplývající ze značky "Zóna s dopravním omezením", "Obytná zóna" nebo "Pěší zóna"
- * porušení povinnosti vyplývající ze zákazové nebo příkazové značky, kromě výše uvedených případů

překročení nejvyšší dovolené rychlosti a porušení zákazu předjíždění

Názory odborníků

Karel Friml, právník: I když předlohu zákona podrobně neznám, je jasné, že bodový systém, který funguje v Německu, může fungovat i zde. U nás za jednoho zásadního předpokladu: že kontrola řidičů bude systematická. Pokud ne, pak ti, kteří jezdí denně, budou v jasné nevýhodě proti těm, kteří vyjedou jednou za měsíc.

Karel Pospíšil, Ústřední Automotoklub: Podporujeme návrh, aby policie mohla na místě odebírat za vážné dopravní přestupky řidičské oprávnění. Jsme v Automotoklubu také pro systém bodového hodnocení, ovšem s tím, že váha jednotlivých bodů by mohla být předmětem diskuse.

Zdroj: Návrh novely zákona o provozu na pozemních komunikacích, www.idnes.cz